TOÀ ÁN NHÂN DÂN **THÀNH PHỐ YÊN BÁI, TỈNH YÊN BÁI**	**CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập - Tự do - Hạnh phúc**
Số: 06/2022/QĐST-VDS	*TP. Yên Bái, ngày 25 tháng 7 năm 2022*

QUYẾT ĐỊNH
SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v: Tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi

TÒA ÁN NHÂN DÂN THÀNH PHỐ YÊN BÁI, TỈNH YÊN BÁI

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Trần Thị Độ

Thư ký phiên họp: Bà Hà Thị Thu Hương - Thư ký Tòa án nhân dân thành phố Yên Bái, tỉnh Yên Bái

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Yên Bái tham gia phiên họp: Bà Phạm Thị Thu Huyền - Kiểm sát viên.

Ngày 25 tháng 7 năm 2022, tại Trụ sở Tòa án nhân dân thành phố Yên Bái, tỉnh Yên Bái mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 37/2022/TLST-VDS ngày 17 tháng 6 năm 2022 về việc: "Yêu cầu tuyên bố một người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi" theo Quyết định mở phiên họp sơ thẩm giải quyết việc dân sự số: 19/2022/QĐ-MPH ngày 20 tháng 7 năm 2022, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

** Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Bà Lại Thị O, sinh năm 196x

Địa chỉ: Thôn T, xã T, thành phố Y, tỉnh Yên Bái.

** Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

Bà Lại Hồng Á- Sinh năm 196x; bà Lại Thị Th - Sinh năm 197x; ông Lại Thanh M - Sinh năm 197x; anh Lại Xuân H - Sinh năm 198x.

Cùng địa chỉ: Thôn T, xã T, thành phố Y, tỉnh Yên Bái.

(Người yêu cầu và người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan đều có đơn xin giải quyết vắng mặt).

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự, bản tự khai, người yêu cầu giải quyết việc dân sự là bà Lại Thị O trình bày:

Bà và bà Lại Hồng Á là chị em ruột với nhau, bà Á là con thứ nhất trong gia đình có 05 chị em, bà Á là người khuyết tật bẩm sinh, sinh ra đã bị câm, điếc không có khả năng nghe, nói được như các chị em trong gia đình. Tình trạng thể chất không đủ khả năng nhận thức vì bà Á không có khả năng giao tiếp với mọi người nhưng bà Á vẫn tự sinh hoạt và tự chăm sóc bản thân dưới sự chỉ dẫn của người thân trong gia đình. Hiện nay bà Á được trợ cấp hàng tháng dành cho người khuyết tật (bố, mẹ đẻ của bà đều đã chết).

Bà O đề nghị Tòa án tuyên bố bà Lại Hồng Á là "Người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi" và chỉ định ông Lại Thanh M là người giám hộ cho bà Á, xác định quyền và nghĩa vụ của người giám hộ.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan: Bà Lại Thị Th; ông Lại Thanh M; anh Lại Xuân H đều vắng mặt tại phiên họp (có lý do) và có ý kiến trình bày tại bản tự khai đều nhất trí với yêu cầu của bà Lại Thị O. Đều đề nghị Tòa án tuyên bố bà Lại Hồng Á là " Người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi" và chỉ định ông Lại Thanh M là người giám hộ cho bà Lại Hồng Á. Trong trường hợp kết quả trưng cầu giám định sức khỏe tâm thần của bà Lại Hồng Á ở mức độ nào thì họ cũng hoàn toàn đồng ý và đề nghị Tòa án giải quyết theo kết luận giám định sức khỏe tâm thần đối với bà Á.

Quá trình giải quyết vụ việc, bà Lại Thị O có đơn đề nghị Tòa án trưng cầu giám định về sức khỏe tâm thần đối với bà Lại Hồng Á. Xét thấy việc giám định là cần thiết nên Tòa án nhân dân thành phố Yên Bái đã ra Quyết định trưng cầu giám định số 35/2022/QĐ-TA ngày 29-6-2022, trưng cầu Trung tâm Pháp y tâm thần Khu vực Miền núi phía Bắc để xác định sức khỏe tâm thần, năng lực hành vi dân sự đối với bà Lại Hồng Á. Tại bản kết luận giám định sức khỏe tâm thần số 93/2022/SKTTNT ngày 13-7-2022 của Trung tâm Pháp Y Tâm thần Khu vực miền núi phía Bắc đã kết luận: "Lại Hồng Á, sinh năm 196x, ở Thôn T, xã T, thành phố Y, tỉnh Yên Bái bị bệnh câm điếc bẩm sinh/Chậm phát triển tâm thần. Hiện tại: Lại Hồng Á có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi".

Tại phiên họp, đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Yên Bái phát biểu ý kiến:

Quá trình giải quyết việc dân sự, Thẩm phán, Thư ký phiên họp và các đương sự đã thực hiện đúng quy định của Bộ luật tố tụng dân sự. Căn cứ khoản 1 Điều 27, Điều 35, Điều 39, Điều 149; Điều 361, Điều 371, Điều 372, Điều 376, Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự; khoản 1 Điều 23, các Điều 47, 48, 49, 57, 58, 59 Bộ luật dân sự. Đề nghị Tòa án chấp nhận yêu cầu giải quyết việc dân sự của bà Lại Thị O. Tuyên bố bà Lại Hồng Á là "Người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi" đồng thời chỉ định ông Lại Thanh M là người giám hộ cho bà Á, xác định quyền và nghĩa vụ của người giám hộ.

Về lệ phí sơ thẩm giải quyết việc dân sự: Bà Lại Thị O phải chịu tiền lệ phí giải quyết việc dân sự.

Về quyền kháng cáo: Các đương sự có quyền kháng cáo quyết định giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Tòa án nhân dân thành phố Yên Bái, tỉnh Yên Bái nhận định:

[1] Về tố tụng: Bà Lại Hồng Á là người bị yêu cầu tuyên bố "Có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi", bà Á có nơi cư trú tại Thôn T, xã T, thành phố Y, tỉnh Yên Bái. Do đó, căn cứ khoản 1 Điều 27, điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự, xác định thẩm quyền giải quyết việc dân sự thuộc Tòa án nhân dân thành phố Yên Bái, tỉnh Yên Bái.

Người yêu cầu là bà Lại Thị O, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan bà Lại Thị Th; ông Lại Thanh M; anh Lại Xuân H đều có đơn đề nghị Tòa án giải quyết vắng mặt. Do đó, căn cứ khoản 2, khoản 3 Điều 367 Bộ luật tố tụng dân sự Tòa án

vẫn tiến hành mở phiên họp.

[2] Về nội dung yêu cầu: Bà Lại Hồng Á là người có tiền sử sản khoa bình thường, chậm phát triển về thể chất và tâm thần từ lúc mới sinh, bà Á bị câm điếc bẩm sinh, chỉ ú ớ những câu vô nghĩa. Bà Á không được đi học, không biết chữ, giao tiếp chủ yếu bằng cử chỉ. Bà Á vẫn có thể làm được các công việc đơn giản trong gia đình khi có người thân chỉ bảo, sai khiến nhưng chất lượng công việc không cao.

Bản kết luận giám định sức khỏe tâm thần số: 93/2022/SKTTNK ngày 13-7-2022 của Trung tâm Pháp y tâm thần khu vực miền núi phía bắc đã kết luận: "Lại Hồng Á, sinh năm 196x, ở Thôn T, xã T, thành phố Y, tỉnh Yên Bái bị bệnh câm điếc bẩm sinh/Chậm phát triển tâm thần. Hiện tại: Lại Hồng Á có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi".

Bố mẹ bà Á đều đã chết, bà Lại Thị O (là em gái ruột) yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Lại Hồng Á là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là có căn cứ, phù hợp với quy định tại khoản 1 Điều 23 Bộ luật dân sự nên được chấp nhận.

[3] Xét yêu cầu về việc đề nghị Tòa án chỉ định người giám hộ cho bà Lại Hồng Á, nhận thấy:

Bố mẹ đẻ của bà Lại Hồng Á đều đã chết, hiện nay anh Lại Xuân H là người đang trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng bà Á (nhưng cũng là người khiếm thính nặng). Các chị em ruột bà Á thống nhất chỉ định ông Lại Thanh M (em trai ruột bà Á) là người có năng lực hành vi dân sự đầy đủ, không vi phạm pháp luật, chấp hành đầy đủ nghĩa vụ của công dân tại nơi cư trú, đáp ứng các điều kiện quy định tại Điều 49 Bộ luật dân sự. Bà O đề nghị Tòa án chỉ định ông M là người giám hộ cho bà Á thì những người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đều đồng ý và đề nghị Tòa án nhân dân thành phố Yên Bái, chỉ định ông Lại Minh Th là người giám hộ cho bà Á. Do đó, yêu cầu Tòa án chỉ định của bà Lại Thị O là phù hợp, nên được chấp nhận.

[4] Về lệ phí giải quyết việc dân sự: Bà Lại Thị O không thuộc trường hợp được miễn, giảm tiền lệ phí, nên phải chịu tiền lệ phí dân sự sơ thẩm.

[5] Về quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có quyền kháng cáo, Viện kiểm sát có quyền kháng nghị theo quy định của pháp luật.

[6] Xét đề nghị của đại diện Viện kiểm sát nhân dân thành phố Yên Bái là phù hợp quy định của pháp luật nên được chấp nhận.

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ các khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 149; Điều 361, 367, 371, 372, 376 và 378 Bộ luật tố tụng dân sự;

Căn cứ khoản 1 Điều 23; các Điều 47, 48, 49, 57, 58 và 59 Bộ luật dân sự;

Căn cứ Điều 37 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí, lệ phí Tòa án.

1. Chấp nhận yêu cầu của bà Lại Thị O:

1.1.Tuyên bố bà Lại Hồng Á, sinh năm 196x, địa chỉ: Thôn T, xã T, thành phố Y, tỉnh Yên Bái là "Người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi".

1.2. Chỉ định ông Lại Thanh M, sinh năm 197x, địa chỉ: Thôn T, xã T, thành phố Y, tỉnh Yên Bái làm người giám hộ cho bà Lại Hồng Á. Ông Lại Thanh M có các quyền và nghĩa vụ quy định tại Điều 57, Điều 58 và Điều 59 Bộ luật dân sự.

2. Về lệ phí: Bà Lại Thị O phải chịu 300.000 đồng tiền lệ phí quyết việc dân sự sơ thẩm, nhưng được trừ vào số tiền bà O đã nộp theo biên lai thu tiền tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số AA/2021/0000280 ngày 17-6-20222 của Chi cục Thi hành án dân sự thành phố Yên Bái, tỉnh Yên Bái.

3. Quyền kháng cáo, kháng nghị: Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan đến việc giải quyết việc dân sự vắng mặt tại phiên họp có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc kể từ ngày quyết định được thông báo, niêm yết.

Viện kiểm sát cùng cấp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát cấp trên trực tiếp có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày Tòa án ra quyết định.

Nơi nhận:
-TAND tỉnh Yên Bái;
- VKSND TP Yên Bái;
- THADS TP Yên Bái;
- Người yêu cầu;
- Người có QLNVLQ;
- Lưu hồ sơ; TA.

THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

(đã ký)

Trần Thị Độ